

Acad. Professor PhD Constantin TOMA – the 80th autumn of his life

In this season of chrysanthemums, we are living few celebration moments, 80 years of life for a distinguished colleague, Acad. Professor PhD Constantin Toma.

Nothing can express better these pink melancholy moments full of some sweet regrets, looking back at the years which have flown. What could I say in few words? I will try to evoke some emotions, some parts of nearly six decades that have elapsed on the slide of time, since I met this man.

In 1956 when I came in Iasi as a student, this man who is celebrated today (19 November 2015) was student in the IIIrd academic year. Since then, we stepped constantly, shoulder to shoulder, through the faculty doors, during working days and holidays. In that year, long time ago, the new students from the first academic year, me, Mihai Mititiuc and Toader Chifu watched full of admiration and respect the older students from the third year: Constantin Toma, Ionel Miron, Geanina Comanescu, Octavița Ailiesei, Mircea Varvara, Ionel Petcu and many others.

From the deepest parts of our memory, as much as it is, with its whimsical game, I will tell you several events which define this special person as man of books, partner and, I hope I am not wrong, if I say as a friend.

I know Constantin Toma well. I knew his bitterness, even his disillusionments and hopes. If I had to define him in a few words, beyond what has conceived, I would choose without hesitation – his bigotry for work. We already know that human value is stated by effort and his actions.

It is said that there are two ways to live: to burn and languish. Professor PhD Constantin Toma burned like a living torch along his 80 years of life. That is his nature. He knew that a successful outcome is not easy and every effort has its own reward.

Now, when I try to do a small evocation of what happened in those passed years, I feel that delicate scent, full of warm, sweet, which melt inside of me, after all these years, together with that vision of youth drowned in a white silence.

Although, he left his home when he was very young, but those places have remained very special for him, his native village, Gugesti, near of Huși (Vaslui District). Long time ago, we were there together, I as a new driver who couldn't climb a small slope at the first attempt and Professor PhD

Academician, Profesor Doctor Constantin TOMA în a 80-a toamnă

În acest anotimp al crizantemelor trăim un moment de sărbătoare, împlinirea a 80 ani de viață, la unui distins coleg al nostru, profesorul academician Constantin Toma.

Nimic nu poate exprima mai bine starea de roză melancolie și dulcele regret, privind înapoi, la anii ce au zburat. Ce aş putea spune în câteva cuvinte? Voi încerca să evoc câteva trăiri, din cele aproape șase decenii, care s-au scurs pe vertiginosul topan al timpului, de când l-am cunoscut pe acest om.

În 1956 când am venit student la Iași, sărbătoritul nostru de astăzi (19 noiembrie 2015) era în anul III de studii. De atunci am pășit constant, umăr la umăr, pe porțile facultății atât în zile de lucru cât și în zile de sărbătoare. În acel an îndepărtat, noi, bobocii – subsemnatul, Mititiuc Mihai, Chifu Toader, priveam cu admirație și respect la studenții din anii mai mari: Constantin Toma, Ionel Miron, Geanina Comănescu, Octăvița Ailiesei, Mircea Varvara, regretatul Ionel Petcu și mulți alții.

Din sihla memoriei, cât a mai rămas, cu jocul ei capricios, voi selecta câteva întâmplări care îl definesc pe sărbătorit ca om de carte, coleg de facultate și sper că nu greșesc să spun și ca prieten.

L-am cunoscut bine pe Constantin Toma. I-am cunoscut amărăciunile, chiar și deziluziile și speranțele lui. Dacă ar fi să-l definesc în câteva vorbe, dincolo de ce a zămislit, aş alege fără ezitare – habotnicia cu care s-a dăruit muncii. Știm că valoarea omului se afirmă prin efort, prin faptele sale.

Se spune că sunt două moduri de a trăi: a arde și a lăncezi. Profesorul Constantin Toma a ars ca o torță vie de-a lungul celor 80 de ani de viață. Asta este firea lui. A știut că obținerea unui succes nu se face cu ușurință și orice efort își are răsplata sa.

Acum când încerc să fac o mică evocare a ce s-a întâmplat, în anii care au trecut, simt că o mireasmă fină, caldută, dulce, se topește în mine, după ani și ani odată cu viziunea aceea din tinerețe înecată într-o albă liniște.

Deși plecat de mic de acasă, cele mai dragi locuri i-au rămas cele natale, satul său, Gugesti de Huși. Aici l-am însoțit cu mulți ani în urmă, când eram proaspăt conducător auto și nu am reușit să urc o pantă, spre sat, din prima încercare. Pe atunci profesorul Constantin Toma era director

Constantin Toma as a Director of the Botanical Garden. Finally, we arrived at his parents' house guarded in front of by some white cedar bushes. There, he takes off his coat but keep the tie on, and started to work hardly in the garden with hoe. I felt as he forgot about tired and all worries disappeared. He was glad as a stork which returns to its own nest in springtime. I tend to think that the smell of earth from where he was born was deep imprinted in his being and it hold fast on any other place where he traveled around the world.

His special city, Huși remained inside of his soul, although he was a child of regiment, he had lots of troubles, emptiness and hungry. All these passions cannot be forgotten, but they are linked to the childhood memories and all of them remain in the chest of soul.

Once, here in Huși, we scheduled some special practical applications with our students, as we use to do few years ago. Professor Constantin Toma, as a real host, invited us to visit the old wine cellars with. In the same place, we organized academic methodical meetings with biology teachers from all around the country. Here, the academic staff from our faculty presented new information, analyzed the content of textbooks and, and, I think that those meetings have been the most successfully in our domain. All those meetings were sponsored by Professor PhD Constantin Toma.

I remember about those methodical visits which we made together. Once, at a small school, the teacher was struggling to explain the water circuit in nature. And, as a rule, the more you want to be scientist, the more you confuse notions, so she did the same. Then, the Professor went to the blackboard, full of calm, take chalk and made a simple diagram with: producers - consumers - decomposers, their relationships, showing clearly and precisely that well-known principle: nothing is lost, everything is transformed.

The Professor wrote a lot and it is an excellent scientific work. Other time, at a meeting with pupils from "C. Negruzzi" College, a pupil came in and he took in hand the huge Plant Anatomy Handbook and he was very confused. He just could not believe that the man in front of him could achieve something so complex and large.

In Northern of The Bucovina District, during the similar activities, I felt that he steps into the mysterious kingdom of another world, with other habits and other concerns. I saw him there and in some other circumstances. I saw that his actions

la Grădina Botanică. Ajunși la casa părintească străjuită în față de tufe de tuia, și-a dat hainele jos, iar cravata a lăsat-o la gât, s-a apucat la lucru în grădină, cu sapa. L-am simțit cum capătă puteri. Era bucuros ca barza ce se întoarce primăvara la cuib. Înclin să cred că acel miros al pământului unde s-a născut s-a imprimat adânc în ființa sa și l-a păstrat pe orice meridian al lumii a călătorit.

Orașul său drag Huși i-a rămas în suflet, deși aici a fost copil de trupă la regiment, a trăit multe necazuri, goliciuni și flămânzire. Toate aceste patimi nu se pot uita, dar ele sunt legate de anii copilăriei și rămân în scribul cu amintiri.

Aici, la Huși, noi am programat anume – aplicații practice cu studenții, cum se făceau cu ani în urmă, iar profesorul Constantin Toma, fiind de-al casei, am avut acces în hrubele cu vin vechi. Tot aici, s-au organizat întâlniri metodice cu profesorii de biologie din țară, iar cei veniți de la universitate aduceau informații noi, discutau conținutul manualelor și mai cred că au fost cele mai reușite acțiuni în specialitate. Toate întâlnirile erau patronate de profesorul Constantin Toma.

Îmi aduc aminte de inspecțiile de grad făcute împreună. La o școală, profesoara se chinuia să explice circuitul materiei în natură, și ca regulă, cu cât vrei să fii mai savant, cu atât încurci lucrurile. Profesorul, calm, a ieșit la tablă, a făcut cu creta o schemă simplă cu: producători – consumatori – descompunători, relațiile lor, ilustrând clar și precis acel principiu cunoscut: nimic nu se pierde, totul se transformă.

Profesorul a scris mult și bine. La o întâlnire cu elevii de la Liceul „C. Negruzzi” din Iași, un elev din clasa a V-a, a luat în mână voluminosul manual de Anatomia plantelor și era extrem de nedumerit, nu-i venea să creadă că omul din fața lui a putut realiza așa ceva.

În nordul Bucovinei, la alte acțiuni asemănătoare, l-am simțit că pășește în domnia misterioasă a unei alte lumi, cu alte obiceiuri și alte preocupări. L-am văzut de aproape acolo dar și în alte împrejurări că este guvernând în actele sale de sacra lege a omeniei, care este în firea neamului acesta românesc. Omenia la el este o modalitate de viață firească. Nu a adunat averi și cred că a știut că ceea ce contează nu e să te simți bogat, ci să ai darul de a capta și de a transmite mai departe o frumusețe care vine din afară. Câtă frumusețe am văzut la imaginile cu lumea orhideelor!

La dumnealui am văzut, pentru prima dată, fantastica **trudenie** a secțiunilor histologice și

are governed by humanity laws which are something very common for the Romanian nation. Humanity is a natural part of his own life style. He has no treasures or fortunes, and I think he knew that what matters is not to feel rich, but to have the gift to capture and forward the beauty that comes from outside. How much beauty we could saw through those images with orchids world.

I saw at him, for the first time, a fantastic and huge work made for few histological sections and I understood that it is for man power to reveal many mysteries. Unfortunately, the mystery of life cannot be achieved. It is something divine there. In fact, if we knew everything that mean we would deprive the nature of its own charm.

The curiosity of his mind for the intimacy of fabulous structures I will compare it with that which man has, generally, for learn and explore, following the example of the first couple - Adam and Eve – from The Eden Garden – who walking naked, with no worries, they taste fruits of Knowledge Tree. After that, they opened their eyes and saw their bodies. The price was their immortality. The knowledge is infinite; human beings tends towards knowledge. Why we not reach the end of road? Because the breath is too short. However, we have to thank to Lord who gave us air to breath and clay to return to the stars!... From this man I learned collegial behavior, academic, respect for the effort of others. I learned a lot from him without giving me lessons.

For all those teaching-methodical papers or doctoral theses, he awarded full credit to the scientific coordinators and their teams. This complete confidence seems to be a real act of trust for all his colleagues. We all know him as a man with book, meticulous, scrupulous, maybe too formalist for some of us, a man of order and cleanliness. All these are evidenced from his personal clothing style to handwriting, from his calm walking on street to the manner of how to place a text on a white paper. The studies made by him are clearly, they do not need comments or explanations. The persons who knew him well, could appreciate sensibility, efforts honesty and vibration of his deep feelings.

I saw at this man a special care to talk about his teachers. Immortality of his teachers is much more real than books, cathedrals or sculptures. As long as we mention our teachers it means they did not succumb definitively. Professor PhD Constantin Toma was a real leader for the

am înțeles că stă în puterea omului să dezvăluie multe mistere. Din păcate misterul vieții nu poate fi atins. Este ceva de natură divină. De fapt, dacă am ști totul ar însemna să lipsim natura de farmecul ei.

Curiozitatea minții sale de a intra în intimitatea fabuloaselor structuri a-și asemui-o cu cea pe care o are omul, în general, de a fi dornic de a cunoaște și cerceta, urmând pilda primei perechi – Adam și Eva – din Grădina Edenului – care umblând goi, fără nici o grijă au stăruit să guste din fructul cunoașterii. Li s-au deschis ochii, au văzut cum sunt. Prețul a fost pierderea nemuririi. Cunoașterea este infinită, omul tinde spre cunoaștere. De ce nu ajungem la capăt de drum? Pentru că respirația este prea scurtă. Totuși, să mulțumim Domnului Ceresc, care ne-a dat aerul ca să respirăm și lutul spre întoarcerea în stele! De la acest om am învățat comportamentul colegial, academic, respectul pentru efortul celor din jur. De la dumnealui am învățat multe fără să-mi dea lecții.

La toate lucrările de grad sau de doctorat acorda credit deplin conducătorilor științifici. Această încredere deplină mi s-a părut un act de încredere față de colegii de alături. Îl știm cu toții ca pe un om cu carte, meticulos, scrupulos, pentru unii tipicar, un om al ordinii și curățeniei; pornind de la modul cum se îmbracă până la modul cum scrie pe foaia de hârtie. Analizele făcute de dumnealui sunt limpezi, nu au nevoie de comentarii. Cine l-a cunoscut bine nu poate să nu-l prețuiască pentru sensibilitatea, ostenelele, cinstea și vibrația trăirilor sale.

Am văzut la acest om grija deosebită de a vorbi de dascălii ce i-a avut. Nemurirea dascălilor este mai reală decât a cărților, catedraleor, sculpturilor. Atât timp cât ne pomenim dascălii înseamnă că ei n-au pierit definitiv. Profesorul Constantin Toma a condus destinele facultății în timpurile grele. După revoluție a fost ținta unor găști care vroiau cu orice preț să dea jos conducătorii. De ce? Nici ei nu știau. Așa era valul. Au fost momente care le-a trăit cu stoicism și e bine să se afunde tot mai mult în hăul uitării.

Pentru unele situații de viață cred că este omul ce ilustrează clar că: un destin se poate juca, decisiv și ireparabil, între un „Da” nefericit sau un „Nu” oportun și viceversa. L-am văzut vibrând cu mânie la nedreptăți și măsuri demente. Acest om care a descoperit frumosul în arhitectura histologică a plantelor a iubit și iubește frumosul în general și totdeauna a știut cum să văslască încet și calm spre un ostrov al păcii și mulțumirii de sine. De fapt cu

Faculty of Biology during some hard times. After The Revolution it was a target by gangs who wanted to take down all leaders with all costs. Why? Even they did not know. It was the wave of history. There were times that we lived with stoicism and it is good to sink more and more into the abyss of oblivion.

For some life situations, I think that man illustrating that: a fate can play decisive and irreparable between an unhappy "yes" or an appropriate "not" and vice-versa. I saw him quivering with anger at injustice and crazy measures. This man discovered the beautiful architecture of plant pathology, he loved and loves beauty and always knew how to paddle slowly and calmly to an island of peace and self-gratification. In fact, we all love life because it's fragile and uncertain. We don't have to despised voluptuousness of love, is only void beyond, before which any contrition is superfluous.

When some health problems tested his life, and they were enough, I watched him stepping hesitantly, burdened by grief, together with his sadness walking to an unknown destination. I tend to believe that it was an order from God that this man who was baptized with a name of a saint (Constantin), this son of a peasant, to become academician. No one helped him to be one. Huge quantity of knowledge was gained through efforts and with few books. By his own work and stringency, this man climbed, step by step, the ladder of scientific hierarchy and become a personality of our faculty, a real reason for our pride.

What did he done for himself and what did he done for other persons from around mean a lot to me and I want to give him all my appreciation and respect. I am proud that I have met a REAL MAN.

Now, let me be the echo of all honest feelings of your special guests. We want to thank you for this true life lesson that he has given us and wish him good health and many years.

Professor Iordache ION, PhD
University "Alexandru Ioan Cuza" Iași,
Faculty of Biology
19th of November 2015
Iași - Gaudeamus

toții iubim viața pentru că-i fragilă și nesigură. Nu trebuie disprețuită voluptatea iubirii căci dincolo este doar neantul, în fața căruia orice căință este de prisos.

Când unele probleme de sănătate l-au pus la încercare și au fost destule, l-am urmărit pășind șovăielnic, împovărat de mahnire, cum își duce tristețea către necunoscut. Înclin să cred că a fost o rânduială de la Dumnezeu că cel ce a primit botezul de Constantin Toma – din fiu de țăran să ajungă academician. Nu l-a ajutat nimeni. Cultura acumulată a făcut-o cu efort și cu puținele materiale de care a dispus. Prin forțe proprii și cu o îndârjire, cum poate rar se poate vedea la un om, a urcat treaptă cu treaptă pe scara științifică și reprezintă astăzi mândria facultății noastre.

Ce a făcut singur și cu cei apropiați îmi stârnește admirația și respectul, bucuria de a fi cunoscut un OM.

Să fie îngăduit a mă face ecoul tuturor sentimentelor celor de aici de care este firesc să fim cuprinși, să-i mulțumim pentru lecția de viață ce ne-a dat-o și să-i urăm ani mulți și buni în sănătate.

Profesor Dr. Iordache ION,
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași,
Facultatea de Biologie
19 Noiembrie 2015
Iași - Gaudeamus